

SORU: $X: E^2 \rightarrow E^3$

$$(u, v) \mapsto X(u, v) = (u^2, u^3, v)$$

E^2 de topolojik manifold mu?

M nin topolojik manifold olması için X in bir homeomorfizm olması yetecektir.

* M, E^3 de indirgenmiş topoloji yardımıyla $M \subset E^3$ bir topolojik uzaydır.

* M bir Hausdorff uzayıdır.

* M sayılabilir noktalar arak kümeye ile ortüşebilir.

X bir homeomorfizmdir:

$\Rightarrow X$ süreklidir:

$$X(u, v) = (u^2, u^3, v) = (f_1, f_2, f_3)$$

$$\left. \begin{array}{l} f_1(u, v) = u^2 \\ f_2(u, v) = u^3 \\ f_3(u, v) = v \end{array} \right\}$$

funksiyonları sürekli olduğundan X sürekli dir.

$\Rightarrow X$ 1-1 dir!

$$X(u_1, v_1) = X(u_2, v_2) \Rightarrow (u_1^2, u_1^3, v_1) = (u_2^2, u_2^3, v_2)$$

$$\Rightarrow u_1 = u_2 \quad (u_1^2 = u_2^2 \text{ ve } u_1^3 = u_2^3 \text{ olduguundan})$$

ve

$$v_1 = v_2$$

$$\Rightarrow (u_1, v_1) = (u_2, v_2) \text{ old. } X \text{ 1-1 dir.}$$

$\Rightarrow X^{-1}$ var ve sürekli dir!

$\forall (x, y, z) \in M$ iin $X(u, v) = (x, y, z)$ ols. $(u, v) \in E^2$ var midir?

$$(x, y, z) = (u^2, u^3, v)$$

$$\Rightarrow u = \sqrt[3]{y}$$

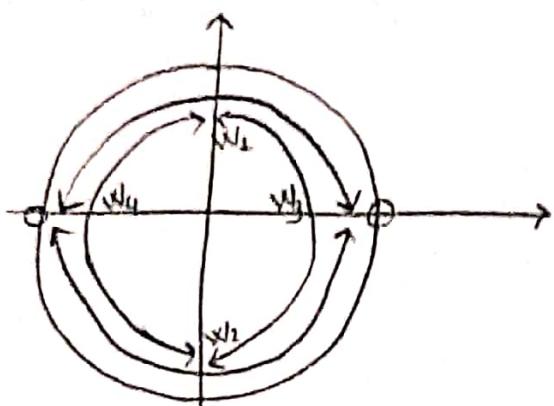
$$v = z$$

$$X^{-1}(x, y, z) = (\sqrt[3]{y}, z)$$

$g_1(x, y, z) = \sqrt[3]{y}$, $g_2(x, y, z) = z$ fonk. sürekli olduguundan X^{-1} sürekli dir.

\Rightarrow O halde X bir homeomorfizmdir M, E^2 ye homeomorf old. 2-boyutlu topologik manifoldtur.

SORU : S^1 cemberi için bir otlos bulunuz.

S^1 üzerinde tənəmlı

$$\left\{ (\psi_i, w_i) \mid i \in I = \{1, 2, 3, 4\} \right\}$$

otlosunu bulacağız.

$$W_1 = \left\{ (x, y) \in S^1 \mid y > 0 \right\}$$

$$W_2 = \left\{ (x, y) \in S^1 \mid y < 0 \right\}$$

$$W_3 = \left\{ (x, y) \in S^1 \mid x > 0 \right\}$$

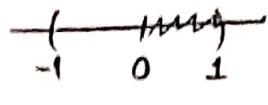
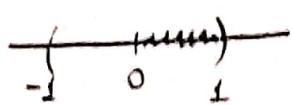
$$W_4 = \left\{ (x, y) \in S^1 \mid x < 0 \right\}$$

olmak üzere $W_i, i \in I$ kümeleri birer örtük olup $W_1 \cup W_2 \cup W_3 \cup W_4 = \bigcup_{i=1}^4 W_i = S^1$

yazılabileceğinden S^1 cemberinin soyutabilir örtüsü $\{W_i\}_{i \in I}$ seklinde dir.

Not: $U \subset E$ açık küme olmak üzere $\psi: U \rightarrow \psi(U) = W \subset S^1$ olsun.

ψ homeomorfizması vardır. (ψ, W) haritaladır.

$$U_1 = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 < x < 1\} \quad \text{ve} \quad U_2 = \{y \in \mathbb{R} \mid -1 < y < 1\} \quad \text{kümeleri } E^1 \text{ öklid}$$

uzayında birer açık kümedir.

$$\psi_i: U_i \rightarrow W_i$$

$$\psi_1: U_1 \subset E^1 \rightarrow W_1 \subset S^1$$

$$x_1 \rightarrow \psi_1(x_1) = (x_1, \sqrt{1-x_1^2})$$

öznisimü 1-1, örten ve sürekli dir

$$\forall (x, y) \in W_1 \text{ iken } \psi_1(x_1) = (x, y) \text{ olsun } \exists x_1 \in U_1 \text{ varır.}$$

$$\Rightarrow (x_1, \sqrt{1-x_1^2}) = (x, y) \quad \psi_1^{-1}(x, y) = x_1 = x$$

$$\Rightarrow x = x_1 \quad y = \sqrt{1-x_1^2}$$

oldugundan tersi de sürekli dir.

$\Rightarrow \psi_1$ bir homeomorfizmdir. Yani (ψ_1, W_1) S^1 iken bir haritaladır.

Benzer sekilde,

$$\psi_2 : U_2 \subset E^1 \longrightarrow W_2 \subset S^1$$
$$x_1 \longrightarrow \psi_2(x_1) = (x_1, -\sqrt{1-x_1^2}) \quad \psi_2^{-1}(x_1, y) = x_1$$

$$\psi_3 : U_3 \subset E^1 \longrightarrow W_3 \subset S^1$$
$$x_2 \longrightarrow \psi_3(x_2) = (\sqrt{1-x_2^2}, x_2) \quad \psi_3^{-1}(x_1, y) = x_2$$

$$\psi_4 : U_4 \subset E^1 \longrightarrow W_4 \subset S^1$$
$$x_2 \longrightarrow \psi_4(x_2) = (-\sqrt{1-x_2^2}, x_2) \quad \psi_4^{-1}(x_1, y) = x_2$$

formleri da birer homeomorfizmdir. Buradan (ψ_2, W_2) , (ψ_3, W_3) ve (ψ_4, W_4)

S^1 iin haritadir. Böylece $\{(\psi_i, W_i)\}_{i \in I}$, S^1 iin atlastir.